

رب ، «ءاف» و «یَرُن» قیبطت میہاربا ترضح یس دق ریس مالسلال ہیلع

نیا :دنیوگیم .دینک هطحالم .دینکی مطبترم مه هب ار «ءاف» و «یرن» و یلبق حاجتحا نازیملارد
یَهْرَبِلَاقِ ذَاوِ» ینعی .هجو نالف هب ؛تسا هتفگ «یرن» ارچ .تسا «انیرا» ینعمهب ،«یرن»
انیرا» ینعی ؛«یَرُنْ کَلْذَکْ و ،نِیْبُم لِّلْضِ یَفْ کَمْ وَقَّوْکَارَأ یِّنِاَ ءَولاءِ اَمَّانْ صَأْ ذِخَّتْ اَرَزَاءِ هِیَبِاَلْ
مه یسربط موحرم .دینکی انعم یضام لعف ناشیا .میداد ناشن مالسلال هیلع ترضح هب نینچنیا
نهذ ینوری ببلاطم زا و مینک تشگربوتفر یتقو ،منامگ هب اما .دندومرف هجو دنچ «کلذک» یارب
یا نم .تسا «املف» و «یرن کلذک» طابترا رب لاد ،نآ یلخاد نئارق و هفیرش یآ دوخ ،مینک ادج ار
هجوت نم هب دیوگیم ؛تسا ناهذا دههم «کلذک» .منیبیم مه اب طابترا لامک رد ار «کلذک» و «ءاف»
یانعمهب هکنیا هن - ؟مینکی هئارا ینامز هچ ؛«یرن کلذک و» .مینکی هئارا نینچنیا ؛دینک
مَمَّ وَقَّوْکَارَأ یِّنِاَ ءَولاءِ اَمَّانْ صَأْ ذِخَّتْ اَ» :تفگ ،دیدی ار ردپ هک یتقو ؛«یرن» ینامز هچ - دشاب «انیرا»
شیارب اهنآ تلالض یتقو الاح .دیتسه یهارمگ رد امش هک مرادن کش نم ینعی ؛«نِیْبُم لِّلْضِ یَفْ
، دنک تکرح یدوجو تکرح هب شدوخ .«نِیْنَقُومُ لِّلْ نَمَّ نُؤْکَیْلَو» ات دنکی ریس شدوخ ،تسا یعطق
عطاق اهنآ تلالض هب هک الاح ؛«یَرُنْ کَلْذَکْ و» .دسرب شکرابم دوجو رد ناقیا لوصح و توکلم ندیدی هب
نِیْنَقُومُ لِّلْ نَمَّ نُؤْکَیْلَو» ات مینکی هئارا ار ءامس توکلم ناشیا هب هک تسا نینچنیا الاح ،تسا
مدرک ضرع لبِق سلج رد هک یحیضوت اب .دوب «لیلال هیلع نچ» لوا .دش عورش سپ ؛«املف» الاح
ءاطَمَّابِ اَلْاِکْرَدِیْ اَلْاَلْ رَفَسَّ لَجَّ وَّزَعِ ءَلَلَا یَلِاَلْ لُؤْؤَلَّانِ» هک دراد مه ثیدح نآ رد ؛دوشیم لیل لوا

دیاب ریسم نیا رد هصالخ یلو ،تسا مولعم ،تسا بش زامن «لیلال ءاطتم» رهاط ؛[1] «لِیْلَلَا
... ترضح شیامرف هیقب ات تسا «اَبَکْ وَکْ اَءَر» مه دعب .«لیلال هیلع نچ» .دوشب لیلال ءاطتم

؟تسا یکی اهنیا سنج ،دراد هیآ رخآ رد «تئارب» کی و دراد تایآ لوا «تئارب» کی :**درگاش**

ءَلَلَا تیئادبم لصا دیاب نوچ .دروای ار «کرش» هملک یلو ،دوب یعطق «لالط یف» لوا :**داتسا**
:دنیوگیمن اجنیا .میروایب کیرش ادخ رانک رد هک تسا نیا کرش .تسا کرش میوگب ات دیاب
خَّتْ» اهنیا .تسین هار نیا ؛«نِیْبُم لِّلْضِ یَفْ کَمْ وَقَّوْکَارَأ یِّنِاَ» .«نیکرشمالا نم مکارا یِّنِاَ»
اَکْرَ شَتْ اَمَّ ءِیْرَبِ یِّنِاَ مَمَّ وَقَّیْلَاقِ تَلَفْ اَمَلَفْ» ،دریگیم تروص ریس نآ هک دعب .«ءَولاءِ اَمَّانْ صَأْ
مَّسَلْ رَطَفِ یَدَّلِیْ هِیْ جَوْتُ هَجَوْتُ یِّنِاَ» :دندومرف دعب .دنشاب لاعتم ادبم رانک یزیچ اهنیا همه ینعی
یا ،دندید ار بکوک ،دندید ار رmq ،دندید ار دیشروخ ؛«نِیْکْرَ شَمْ لِّلْ نَمَّ اَنَّا اَمَّوْ اَفِیْنَحْ صَرَّ اَلْوْ
الطالال یلع طیحم .دوشیم فیعض اچک چیه وا طاحا .درادن انعم وا رد لوف ا هک یرطاف .دنداد رطاف
اهنیا همه و تحت و قوف ،سوفن ،هنکما ،هنمزا عیج رب تسا

زا ،[2] «ءَلَلَا اَنَّا یِّنِاَ» :دمآ ادص ،دندوب روط هوک رد مالسلال هیلع یسوم ترضح یتقو هک دراد تیاور نآ
ای کلم راهج ییاج کی دراد رگید تیاور رد ،اذل و دوب تهج شش زا هک دراد تیاور نآ رد ؟دمآ فرط مادک

ه ب نوچ؛ ﴿يٰۤاَمَنَۤا اِنَّكَ اَمَنٌ﴾؛ تَسَا دِن ع س پ ، دَراد هِی تَاذِ طَاحَا نَوچ . تَسَا تَاذِ طَاحَا ، هَقْل ط م
دَراد اَر مَزاول نِی ، تَسَا تَرِوص نِی

غاف تا رمق و سمش یجراخ □ یضق رگا ؛دوشب تبحص مظعا لیوات زا رتشیب دش رارق :درگاش
می.نکب یراک کی دیاب ،دشاب هداتفای

نی‌ناشت‌الاح، دنده‌ت‌فرگ ه‌ل‌صاف اه‌گ‌ن‌س‌رف ن‌م لاش‌ما زا و تس‌ا ه‌دات‌فا ه‌ار ه‌ک ی‌م‌ل‌اع نی‌نا آ‌ل‌ا، ب‌خ
ت‌س‌ی‌ن م‌ز‌ع‌ل‌ا اول‌و‌ا ی‌ای‌ب‌نا ت‌ال‌اح اب‌س‌ای‌ق ل‌ب‌اق، گ‌ر‌ز‌ب ی‌ام‌ل‌ع نی‌نا ت‌ال‌اح می‌نادی‌م، تس‌ا اه‌زی‌چ ر‌وج
می‌ه‌ار‌با ت‌ر‌ض‌ح‌ال‌اح، ب‌خ. د‌وب ه‌د‌ر‌ک ر‌پ‌ار م‌ل‌اع ب‌ر‌غ و ق‌ر‌ش ه‌ک م‌دی‌د ر‌ون کی‌ن‌م: د‌نی‌و‌گی‌م ن‌اش‌ی‌ا
کی‌ن‌م. تس‌ا «ر‌م‌ق‌ل‌ا ن‌م ر‌ب‌کا» ای‌م‌ه «ر‌ب‌کا»! «ر‌ب‌کا ا‌ذه» ه‌ک م‌دی‌د دی‌ش‌ر‌وخ ن‌م: د‌نی‌و‌گ‌ب م‌ال‌س‌ل‌اه‌ی‌ل‌ع
زا. د‌ه‌دی‌م ر‌ون م‌ه ش‌د‌وخ، تس‌ا س‌م‌ش نی‌نا، د‌وب‌ن ش‌د‌وخ زا ر‌م‌ق ر‌ون ه‌ک تس‌ا نی‌نا ش‌ر‌ت‌ف‌ی‌ط‌ل ی‌ان‌ع‌م
ر‌گ‌ی‌د ی‌ن‌ع‌ی. تس‌ا «ر‌ب‌کا» ت‌ر‌وص نی‌نا ه‌ب. د‌وش‌ی‌م ش‌ب‌ات ر‌ون د‌راد، ش‌ت‌اذ زا، ش‌اه‌ر‌ه‌وج زا ش‌ن‌وط‌ب
؟! د‌ن‌دی‌د ه‌چ ت‌ر‌ض‌ح، ب‌خ. «ت‌لف‌ا» اما. تس‌ا ش‌د‌وخ زا ش‌ای‌م‌ر‌گ، ش‌د‌وخ زا ش‌رون؛ د‌وش‌ی‌م‌ن نی‌نا زا ر‌ت‌ال‌اب

تفگ: منیپب ار امش: تفگ تو مل کلم هب، مالسلال هیلع میهاربا ترضح هک دراد [4] تیاور رد رد دیاب هک یبات نآ ینعی، دندرک شغ ترضح، درک روهط دوب هک یروج نآ دعب، دیرادن ار شتقاط امش دنتشادن ار دشاب ناشیای توسان عاعش لرحرم.

نیا اچنیا رد مدرک ضرع؛؟می نامب رهاظ نیمه رد ای می ورب یرگیدیاضف هب دیاب هیف ح نام رد الاح رد هکنیا رطاخ هب؛؟اچ. دنشاب طبترم مه هب دوب دوصقم هک ینطاب اب ار رهاظ نیمه تسه لامتحا سمش هک نم ینعی. تسا طابترا رد توکلم نطاب اب ملع نیا رهاظ هک تسه یدهوش تایاور دید کی هک مالسلام هیلع ءایبنا اما؛بش وحبص و فوسک و فوسخ و دیشروخ نیا ینعی،میوگی م ار شدعب و لبق،دننکیم هاگن سمش هب اهنا یتقو،دنکیم لصو مه هب ار دبا و لزا و نامز هک دنراد تروص نیا هب یتقو.ضح یناکم و ینامز دیدن. تسا سمش هب یهلا دید،دیدنیا.دننکیم

«رِيثَكَ قُلِّحَ أَهْيَفِ سَمَشَ نَيَّعَ نَيَّعَ بَرَأَ وَهَؤُلَاءِ سَمَشَ نَيَّعَ عَارُو نَمَّ نِإ» :دراد تیاور رد .درادن یانعم ،تسا

؛دیورب رتالاب و الاب ،دینیبیم ار دیشروخ نیا هک تسا نیا تیاور نیا یفرع یانعم کی بخ .[5]
درادن مه یانعم .دنیوگیم موجن رد هک یزورما یاهتخ نیا .تسه مه رگید دیشروخ لهچ اهناشکهک رد
یونعم یارو ،دینیبیم ار دیشروخ نیا .دشاب ،دناوتیم مه یونعم «ءارو» اما .یناکم ءارو ینعی «ءارو»
ب ال إله لَزْنُ أَمْوُهُنَّ آخَ آذَنَعُ إِلِإِ عِيَشَ نَمَّ نِإو» :دراد دیشروخ نیا هک یایلو ط ملأوع ینعی ،نآ

دنواذخ هک یسک .تسا هدرک لوزن «ردقب» ،تسا هدرک لوزن اجنیا رد هک یسمش نیا ؛[6] مؤل ع
شهارمه تمطع نآ ،دنکیم هراشا سمش نیا هب یتقو ،تسا هداد وا هب ار شدوعص سوق ملع لاعتم
طابترا رد ،دینیبیم وا هک یزیچ نآ و نیا ینعی .«اذه» دیوگب تسین یلکشیم هک وا یارب .تسه
اب ،مالسلا هیلع ترضح شیامرف هک تسین رود لامتحا نیا هیف نحنام رد اذل .دنشاب نطاب و رهاظ
دنشاب مه لوط رد و دنشابن مه ضرع رد هیجراخ هعقاو نآ

لَلَصِ يَفْ كَمْ وَقَوَكَارَأَ يِّنِإِ» یَا رد «موق» یانعم یغوضوم لصا شور رب هجوت اب «نیبم

دوشیم انعم تروص هچ هب «موق ای» مییوگب ار یونعم یانعم رگا :درگاش

.تسا یمهم رایسب بلطم یلو ،مهاثفگ اهراب ار شبلطم لصا .تسا یبوخ تکتن مه نیا :داتسا
یغوضوم لصا شور .یغوضوم لصا شور ؛دنیوگیم «axiomatic» شور دنیوگیم متسیب نرق رد هزورما
نیا یارب - راوناالا ءآرم - دنراد رهأوج بحاص دج هک یریسفت .دراد دربراك رایسب ریسفت و مهف رد
یکی ینعی .تسا دیلک امش یارب تیاور کی ؛دینیبب تیاور کی امش .تسا بللاج یلیخ ام دوصقم
ار هژاو نیا ،تیاور نیا هک تسا تسرد .دربیم لیوات یاضف هب ار امش نهذ ،هفیرش هیآ رد اههژاو زا
ییاهتبسانم ،مادک ره ،یلبق یرهاظ رضانع اب قباطم یلیوات یاضف نآ اما ،درب لیوات یاضف هب
دراد هفیرش هیآ دیوگب ،یغوضوم لصا باسح یور امش رگا .دراد ار شدوخ بسانم یاههفلؤم .دراد
ار ناشیا یسدف سفن جورع و دنکیم نایب ار مالسلا هیلع میهارب ترضح دوعص سوق لماکت
موق .یقافآ ریسفت هن ،دوشیم یسفننا ریسفت مه «موق» .دنتسه تما لثم مه «موق» ،دنیوگیم
ما .دنتسه یقافآ موق کی ،«نِیْبُم لَلَصِ يَفْ كَمْ وَقَوَكَارَأَ يِّنِإِ» ،دندوب ناشیا ردپ رانک هک ینوریب
نم ؛تسینیچ نآ ریسفت الاح .دوشیم یسفننا ریسفت ،دمآ ناشیا ریس رد یتقو موق نیمه
کی ،«موق» یناعم زا یکی .دناهتفگ «موق» یارب یبوخ بلاطم .منکیم ضرع ار نآ یلک ؛منادیمن
هلیبق آفرص .دندنکیم لابلند ار فده کی مه اب هک دنتسه یهورگ ،موق .تسا مزاع عامتجا وحن

[7] «وَفَرَاغَ تَلَلِ لَّئِأَبَقَوِ ابْوَغُشَ مُكْنَنَّ لَعَجَوُ» .تسا هلیبق زا ریغ ،موق .تسا بَسَن ،هلیبق ؛دنتسین
یرمال نوموقی» هک دنتسه یناسک موق .دشاب یاهدی دناوتیم موق اما .دنتسه یبسَن لئابق ؛
یانعم ،دنیوگیم «نَوُكِرَ شُتْ اَمَّ مَّوَيَّرَبِ يِّنِإِ مَّوَقِي» هک مه اجنآ اذل .دندنکیم مایق فده کی یارب ؛«دحاو
،یللاج یبلس یناعم یهاگ ؛دنکیم ریغت دیدج یاضف رد ،نآ «کارشا» و «تئارب» دوخ .دنکیم ادیپ
نآ رد دوشیم ننامرواب ام هک ییاهزیچ ینعی .تسا بللاج یلیخ اهنیا .دوشیم یلامج و ددرگیمرپ
میمنک انعم یلامج دیاب و درادن انعم یلالج رگید مینیبیم ،نآ بسانت هب و دیدج یاضف

هَلْآ و دمحم یلع ءلل یلص و نیملاعلاّ بر ءلل دمحلا و نیرهاطلا نیبیطلا

[1]. ٣٨٠ ص ٧٥، ج ١، ماسل مەلە راھتال ەمئال رابخ رردل ەمەل راونا رابە سەل مەل . [1]

[2]. ٣٠ ی، ص ص ق ل . [2]

[3]. ٤ ی، د ی ح ل . [3]

[4]. ٧٤ ص ١٢، ج ١، (ی ب ر ل ت ا ر ت ل ا ی ح ا ر ا د : پ ا چ) راونا رابە سەل مەل . [4]

لاق ، تومل کلم ان : لاق ؟ تننم : هل لاقف الکلم یقل ماسل مەلە راھتال ەمئال رابخ رردل ەمەل راونا رابە سەل مەل . لغ ، ەنە ضرعأف ، ینە ضرعأ مەن : لاق ؟ نمؤمل حور اھ یف ضبقت ی ت ل ا ة ر و ص ل ا ین یرت ن ا ع ی ط ت س ت ا : ول تومل کلم ای : لاقف ، ەئارل ب ی ط ، لئامشل نسح ، بائثل نسح ، ة ر و ص ل ا نسح بائش وه اذاف ی ت ل ا ة ر و ص ل ا ین یرت ن ا ع ی ط ت س ت ل ه : هل لاق م ت ، ەب س ح ن ا ک ل ک ت ر و ص ن س ح ا ل ا نمؤمل ق ل ی م ل م ت ەنە ضرعأف ، ینە ضرعأف : لاق ، ی لب : لاقف ؛ ق ی ط ت ال : لاقف ؟ ح ا ف ل ح و ر ا ه ی ف ض ب ق ت ن م و ه ی ف ن م ج ر خ ی ، بائثل دوسأ ، ەئارل ن ت ن م ، ر ع ش ل م ئ ا ق ، د و س أ ل ج ر و ه ا ذ ا ف ه ی ل ا ت ف ت ل ل ا ق ف ، ی ل و ا ل ه ت ل ا ح ی ل ا ت و م ل ک ل م د ا ع د ق و ق ا ف ا م ت م ی ه ا ر ب ا ی ل ع ی ش غ ف ، ن ا خ د ل و ن ا ر ی ن ل ا م ر خ ا ن م : «هتفکل ەزە ک ت ر و ص ا ل ا ح ا ف ل ق ل ی م ل ول تومل کلم ای :

[5]. ٤٩٠ ص ١، ج ١، تاجردل ر ئ اص ب ، ی م ق ر ا ف ص . [5]

[6]. ٢١ ی، ر ج ح ل . [6]

[7]. ١٣ ی، ت ا ر ج ح ل . [7]